

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ธุรกิจการขนส่งเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีความสำคัญของประเทศ และแสดงให้เห็นถึงความเจริญในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในต่างจังหวัดจะเห็นว่าธุรกิจต่างๆ จะเกิดขึ้นถ้ามีการสร้างถนนไปตามเส้นทางต่าง ๆ และเป็นผลให้เกิดความเจริญในแต่ละชุมชน ธุรกิจการขนส่งสามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น การขนส่งสินค้า การขนส่งผู้โดยสาร เป็นต้น

ปัจจุบันธุรกิจการขนส่งเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนในการลงทุนค่อนข้างจำกัด โดยมีปัจจัยหลายอย่างมาเกี่ยวข้อง อาทิเช่น การควบคุมราคาค่าโดยสารจากรัฐบาล น้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาสูง ต้นทุนค่าอะไหล่ ค่าซ่อมบำรุงสูงขึ้น และผู้โดยสารในแต่ละเส้นทางมีปริมาณไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นการเลือกลงทุนซื้อรถโดยสารให้เหมาะสมกับเส้นทางและคู้มค่า คู้มทุน ควรมีหลักการในการวิเคราะห์ที่ถูกต้องและแม่นยำ เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุนในอนาคต โดยทั่วไปการลงทุนซื้อรถโดยสารใหม่ มีสาเหตุเนื่องมาจาก เพื่อทดแทนหมุนเวียนเปลี่ยนรถที่มีอายุการใช้งานนาน หรือสภาพรถไม่ได้มาตรฐาน และขยายเส้นทางหรือเพิ่มการให้บริการในเส้นทางการเดินทางใหม่ จากสาเหตุดังกล่าว จึงต้องมีการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจเลือกการลงทุนจัดซื้อรถโดยสารอย่างถูกต้อง เพื่อให้การลงทุนมีความคุ้มค่ามากที่สุด

บริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด ดำเนินธุรกิจขนส่งรถโดยสารใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ประกอบด้วย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก เชียงราย และพะเยา มีโครงการจัดซื้อรถโดยสารเพื่อทดแทนรถเดิมในเส้นทาง เชียงใหม่-เชียงราย จำนวน 5 คัน ที่มีอายุการใช้งานมานาน และเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัท โดยมีงบประมาณในเบื้องต้นประมาณ 22 ล้านบาท ซึ่งการจัดซื้อในครั้งนี้บริษัทมีแนวทางในการวิเคราะห์โครงการที่ยังไม่ชัดเจน และปัญหาการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของรถโดยสาร 2 รุ่น เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อของบริษัท ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงเป็นสาเหตุให้ทำการศึกษาการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจลงทุนในโครงการจัดซื้อรถโดยสาร เพื่อนำผลการวิเคราะห์นี้ไปประกอบการตัดสินใจสำหรับการจัดซื้อรถโดยสารต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าแบบอิสระ

1. เพื่อคัดเลือกโครงการ กรณีที่เป็นรถโดยสารรุ่น A และ กรณีที่เป็นรถโดยสารรุ่น B
2. เพื่อศึกษาผลตอบแทนและต้นทุนของโครงการจัดซื้อรถโดยสาร
3. เพื่อศึกษาระยะเวลาคืนทุนของโครงการจัดซื้อรถโดยสาร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. บริษัทได้ผลการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจลงทุนในโครงการจัดซื้อรถโดยสาร ประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง
2. บริษัทได้แนวทางในการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจการลงทุนการจัดซื้อรถโดยสาร ในเส้นทางอื่นหรือโครงการ ในอนาคต ได้อย่างถูกต้อง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้วิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจลงทุนในโครงการจัดซื้อรถโดยสารของรถโดยสาร 2 รุ่น มีการศึกษาในด้าน ผลตอบแทนของโครงการ ต้นทุนของโครงการ การประมาณกระแสเงินสดของโครงการ การประเมินโครงการ การคัดเลือกโครงการ การวิเคราะห์ความไว้วางใจของโครงการ ของบริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการ 7 ปี

1.5 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

การศึกษาใช้ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลจากการรวบรวมใน บริษัท ชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด

1. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนประกอบด้วย ต้นทุนในการจัดซื้อครั้งแรก ต้นทุนการดำเนินการ ต้นทุนการบำรุงรักษา และอื่นๆ ได้มาจากผู้ผลิตรถโดยสาร และบริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด
2. รวบรวมข้อมูลผลตอบแทนจากการดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วย จำนวนผู้โดยสาร อัตราค่าโดยสาร อัตราจำนวนผู้โดยสารต่อเที่ยว และอื่น ๆ ได้มาจากการพยากรณ์ยอดขาย ของ บริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด

อีกทั้งยังใช้ระยะเวลาในการเดินทางที่ยาวนานอันเนื่องมาจากสภาพถนนที่ไม่เอื้ออำนวย ต่อมาภาครัฐมีนโยบายกระจายความเจริญไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ถนนทุกสายจึงได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับความเจริญดังกล่าว ด้วยปรัชญาที่แน่วแน่ในภารกิจของบริษัทที่จะพัฒนาการขนส่งโดยรถโดยสารให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ภายใต้นโยบายการให้บริการที่เลิศทั้งในด้านความปลอดภัย สะดวกสบาย และประหยัด จึงทำให้ได้รับความนิยมในหมู่ประชาชนที่ต้องการเดินทางไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวพักผ่อน ศึกษาหาความรู้หรือประกอบธุรกิจการค้าใดๆ จนบริษัทได้รับความไว้วางใจจากภาครัฐให้ได้รับสัมปทานการเดินรถโดยสารกว่า 20 เส้นทาง ครอบคลุม 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนคือ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก มีจำนวนรถโดยสารที่ให้บริการมากกว่า 600 คัน เดินรถรับส่งผู้โดยสารเฉลี่ยปีละ 240,000 เที่ยวและมีผู้ใช้บริการมากกว่า 6 ล้านคนต่อปี

จากรากฐานที่มั่นคงแข็งแกร่งและประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนานนับ 40 ปี ทำให้บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการให้บริการขนส่งรถโดยสารที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากลจึงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งคุณภาพของรถโดยสารที่มีความปลอดภัยและความสะดวกสบาย โดยได้นำรถปรับอากาศชั้น 1 (ก) 24 ที่นั่ง (วี-คลาส) มาให้บริการเป็นรายแรกในภาคเหนือและเป็น 1 ใน 5 รายแรกของประเทศไทย คุณภาพของพนักงานที่มีความพร้อมในการให้บริการที่เลิศและอบอุ่นนุ่มนวลตามวิถีของคนเมืองเหนือ รวมถึงคุณภาพในการจำหน่ายตั๋วโดยสารที่มีความรวดเร็วและความทันสมัย นอกจากการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้การจำหน่ายตั๋วโดยสารแล้ว ลูกค้ายังสามารถซื้อตั๋วโดยสารผ่านระบบออนไลน์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นบริษัทเดินรถโดยสารเอกชนท้องถิ่นรายแรกที่น่าระบบนี้มาใช้งาน เป็นการสร้างความประทับใจเกินความคาดหวังแก่ลูกค้ามากยิ่งขึ้น คุณภาพต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่พนักงานทุกคนได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ลูกค้าได้รับบริการที่เลิศในการเดินทางโดยสารโดยรถโดยสารของบริษัท ดังกับคติพจน์ที่ประธานบริษัท คุณคำรณ ทองคำคุณ ย้ำเตือนเสมอว่า "ผู้โดยสารเลี้ยงเรา"

สภาพการบริหารทั่วไป

สภาพการบริหารปัจจุบันกรรมการผู้จัดการเป็นผู้บริหารองค์กรกำหนดนโยบาย และวางแผนการปฏิบัติงาน ตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่มีความสำคัญ องค์กรมีการจัดทำแผนบริหารระยะกลาง เพื่อเสนอกรรมการขนส่งทางบก มีการจัดทำแผนปฏิบัติการย่อย และกำหนดตัวชี้วัดตามนโยบายของบริษัท มีการติดตาม ประเมินผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ระดับผู้บริหารงานเป็นญาติพี่น้อง แต่ใช้ระบบการบริหารงานแบบสากล แบ่งสายงานบังคับบัญชาอย่างชัดเจน มีอำนาจ

ตัดสินใจแก้ไขปัญหาคตามสายงาน มีการเก็บข้อมูลในส่วนต่างๆ เพื่อนำเสนอในการประชุมผู้บริหาร

เป้าหมายและกลยุทธ์หลัก ทิศทางขององค์กรที่เป็นแนวคิดและที่กำหนดเป็นรูปธรรม
วิสัยทัศน์องค์กร

ธุรกิจที่เป็นเลิศทางด้านบริการขนส่งทางถนน ด้วยพนักงานที่มีคุณภาพ รวมถึงการดูแลรักษา
สังคมและสิ่งแวดล้อม

ภารกิจ

เป็นธุรกิจให้บริการขนส่งทางถนนภายในประเทศและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ด้วยคุณภาพ
ระดับมาตรฐานสากล ภายใต้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณภาพชีวิตในการทำงาน
ที่ดีให้กับพนักงาน รวมถึงการดูแลรักษาและรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความ
เชื่อมั่นและความพึงพอใจอย่างสูงสุดต่อลูกค้า

นโยบายคุณภาพ

ขนส่งปลอดภัย ใส่ใจบริการ พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

บุคลากร ภาพรวมทางด้านบุคลากร

มีพนักงานทั้งหมดรวม 556 คน ได้แก่ ผู้บริการระดับสูง 6 คน ผู้บริหารระดับกลาง 5 คน
และพนักงานระดับปฏิบัติการ 545 คน กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การ
สรรหา คัดเลือก การฝึกอบรม การชำระรักษา เป็นต้น สัดส่วนพนักงานระดับปฏิบัติงาน ระดับ
หัวหน้างาน ระดับผู้บริหารและหัวหน้างาน 11 คน พนักงานระดับปฏิบัติการ 545 คน

ลักษณะของผลิตภัณฑ์/บริการ

1. การบริการขนส่งผู้โดยสาร

บริษัทฯ ได้รับสัมปทานในการเดินรถโดยสาร ซึ่งเป็นรายใหญ่ในภาคเหนือทำให้ไม่มี
คู่แข่งชั้น และให้บริการเดินรถโดยสารกว่า 20 เส้นทาง ครอบคลุม 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน คือ
เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก มีจำนวนรถโดยสารที่ให้บริการมากกว่า
600 คัน เดินรถรับส่งผู้โดยสารเฉลี่ยปีละ 240,000 เที่ยว และมีผู้ใช้บริการมากกว่า 6 ล้านคนต่อปี ซึ่ง

ในส่วนของรถโดยสารขนาดใหญ่ (ไม่รวมรถ 2 แถว) ที่ใช้งานในปัจจุบัน มีอยู่ทั้งสิ้น 98 คัน โดยแบ่งลักษณะของรถโดยสารที่ให้บริการเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. รถโดยสารมาตรฐาน 1 (ก) จำนวน 24 คัน

รูป 1.1 แสดงรถโดยสารมาตรฐาน 1 (ก)

ที่มา จากบริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด

มุ่งเน้นให้ลูกค้าสัมผัสได้ถึงบริการระดับ V.I.P. ตลอดการเดินทาง ด้วยพนักงานขับรถและพนักงานต้อนรับที่มีคุณภาพ ภายในห้องโดยสารโอโถง ระยะเวลาที่นั่งกว้างขวาง เก้าอี้โดยสารขนาดใหญ่ ปรับเอนนอนได้ พร้อมทั้งหมอนรองคอ ที่พนักงอและเข็มขัดนิรภัย รวมถึงสื่อบันเทิงทั้งภาพและเสียง อาหารว่าง เครื่องดื่ม ผ้าห่มและห้องสุขภัณฑ์ไว้บริการ เพื่อความสะดวก สบายปลอดภัยและถึงที่หมายตามเวลา นับเป็นรูปแบบการเดินทางที่สะดวก รวดเร็ว เนื่องจากจอดเฉพาะจุดและไม่รับผู้โดยสารระหว่างทาง

เส้นทางที่ให้บริการ : เชียงใหม่-เชียงใหม่-แม่สาย, เชียงใหม่-แพร่-น่าน

2. รถโดยสารมาตรฐาน 1 (ข) จำนวน 40 คัน

รูป 1.2 แสดงรถโดยสารมาตรฐาน 1 (ข) (บริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด)

มอบการบริการให้แก่ลูกค้าในทุกเที่ยวของการเดินทาง ด้วยพนักงานขับรถและพนักงานต้อนรับที่มีคุณภาพ ภายในห้องโดยสารมีความสะอาด สบายและปลอดภัย อาทิเช่น เก้าอี้ปรับเอนได้ หมอนรองคอ ที่พักเท้าและเข็มขัดนิรภัย รวมทั้งสูบบันทึง อาหารว่าง เครื่องดื่ม ผ้าห่มและห้องสุขภัณฑ์

เส้นทางที่ให้บริการ : เชียงใหม่-เชียงราย-แม่สาย-เชียงใหม่, เชียงใหม่-พะเยา-เทิง-เชียงใหม่, เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-แพร่-น่าน-ทุ่งช้าง, แม่สาย-แม่สอด

3. รถโดยสารมาตรฐานปรับอากาศชั้น 2 จำนวน 60 ที่นั่ง

รูป 1.3 แสดงรถโดยสารมาตรฐานปรับอากาศชั้น 2 (บริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด)

ให้บริการสำหรับลูกค้าของเราที่ต้องการการเดินทางที่สะดวก ปลอดภัย ในราคาข่อมเยา พร้อมให้บริการด้วยพนักงานขับรถและพนักงานเก็บค่าโดยสารที่มีคุณภาพ

เส้นทางที่ให้บริการ : เชียงใหม่-พะเยา-เทิง-เชียงใหม่, เชียงใหม่-พะเยา-เชียงใหม่, เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-แพร่-น่าน-ทุ่งช้าง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

4. รถโดยสารมาตรฐานพัฒนาจำนวน 60 ที่นั่ง

รูป 1.4 แสดงรถโดยสารมาตรฐานพัฒนา (บริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด)

ให้บริการแก่ลูกค้าของเราที่ต้องการการเดินทางที่ประหยัด สะดวก ปลอดภัยและครอบคลุมทุกเส้นทางการเดินทางของเรา พร้อมให้บริการด้วยพนักงานขับรถ และพนักงานเก็บค่าโดยสารที่มีคุณภาพ

เส้นทางที่บริการเดินรถ : เชียงใหม่-เชียงราย-แม่สาย-เชียงแสน-ฝาง, เชียงใหม่-พะเยา-เทิง-เชียงของ, เชียงใหม่-พะเยา-เชียงใหม่-น่าน, เชียงใหม่-ลำพูน-ลำปาง-แพร่-น่าน, แม่สาย-แม่สอด, เชียงใหม่-ลำปาง-พะเยา-เชียงราย

5. รถโดยสารขนาดเล็ก

รูป 1.5 แสดงรถโดยสารขนาดเล็ก(บริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด)

เส้นทางที่ให้บริการ : สถานีขนส่งแม่สาย-ชายแดน ไทย-พม่า, เชียงราย-แม่สาย, แม่จัน-บ้านด้าย-แม่สาย, เชียงราย-บ้านห้วยหินฝน-บ้านกั่วสะโต, แม่จัน-บ้านกั่วสะโต, เชียงราย-เชียงของ, เชียงราย-สามเหลี่ยมทองคำ, ชายแดนแม่สาย-บ้านห้วยไคร้-บ้านด้าย

2. บริการขนส่งพัสดุ สินค้าและไปรษณียภัณฑ์

ตามที่บริษัทฯ มีเส้นทางบริการเดินรถที่ครอบคลุม 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ทำให้บริษัทเห็นช่องทางในการพัฒนาธุรกิจรับ-ส่งพัสดุ สินค้าและไปรษณียภัณฑ์ ซึ่งแม้จะเป็นเพียงธุรกิจรอง แต่ด้วยบริการที่รวดเร็ว ทั้งในลักษณะการขนส่งทอศเดียวและการขนส่งหลายทอดในทุกๆ จุดของการให้บริการ โดยให้บริการทุกวัน ในเวลาทำการ

พื้นที่ให้บริการรับฝากพัสดุ

ตาราง 1.1 สถานที่บริการรับ - ส่งพัสดุ

จังหวัด	สถานที่บริการรับ-ส่ง
เชียงใหม่	อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอฝาง
เชียงราย	บ้านแม่ชะจาน อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอเทิง
พะเยา	อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอปง อำเภอเชียงม่วน
ลำพูน	อำเภอเมืองลำพูน
ลำปาง	อำเภอเมืองลำปาง อำเภอวังเหนือ
แพร่	อำเภอเมืองแพร่ อำเภอเด่นชัย
น่าน	อำเภอเมืองน่าน อำเภอสา อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง
ตาก	อำเภอเมืองตาก อำเภอแม่สอด

ที่มา จากบริษัทชัยพัฒนาขนส่งเชียงใหม่ จำกัด